

Mindmapping

Informatie of verwarring?

Auteur: Prof. dr. R. Franzke, www.faith-center-Hannover.de

Bron: <http://www.bijbelonderwijs.nl/>, 2 april 2008

Opmerking vooraf

Opnieuw is er iets nieuws op pedagogisch gebied: de 'mind map' (geheugenmap) en de techniek van 'mind mapping'. Dat gaat momenteel als een lopend vuurtje rond. 'Mind mapping' wordt aan alle kanten geprezen en met het grootste enthousiasme ontvangen en doorgegeven. Nergens is er kritiek op die techniek. Maar wat zijn de doeleinden en verwachtingen, de grondbeginselen en grondtechnieken?

Voor beter begrip van de volgende uiteenzettingen moet erop worden gewezen, dat het hier niet gaat om dilettantische spelletjes met de 'mind map' techniek, maar om de reële achtergrond en het wezenlijke karakter, zoals dat tot uitdrukking komt in de desbetreffende literatuur.

I. Doeleinden en verwachtingen

Volgens de opvatting van de literatuur over 'mind mapping' (MM) is het een middel tot

- intuïtieve verwerving van informatie,
- creatieve inspiratie,
- vergaring en documentatie van ideeën,
- weergeven van teksten,
- notulering van gesprekken, discussies, telefoongesprekken, inleidingen en lezingen,
- effectieve toe-eigening van leerstof,
- bewerking, ordening en structurering van onderwerpen in ruime zin,
- presentatie en visualisering van onderwerpen, voorstellen, projecten,
- oriëntatie bij redevoeringen, inleidingen en referaten,
- opslaan en opnieuw memoreren,
- organisatie en planning van inkopen, afspraken, inleidingen en projecten.

Naar men beweert, verbetert die techniek het geheugen en de creativiteit van hen die het toepassen.

II. Grondbeginselen en technieken

De techniek van 'mind mapping' gaat uit van twee grondgedachten:

1. In ons binnenste zit, naar men beweert, een onbekende, verborgen *bron van creatief weten*, die door de techniek van 'mind mapping' kan worden ontsloten.
2. De rangschikking van het weten in de vorm van een 'mind map' bevordert het lange termijn geheugen. Het blijft onduidelijk waar het weten wordt opgeslagen: in de hersenen of in een andere, transpersonele [\[1\]](#) dimensie.

De voorvechters van deze techniek beweren, dat de methode van 'mind mapping' berust op de uitkomsten van het nieuwste hersenonderzoek van de rechter en linker hersenhelft. Volgens die opvatting hebben beide hersenhelften verschillende taken en functies. Eén hersenhelft zou dan logisch-analytisch en de andere helft plastisch, beeldend en op de totaliteit zijn georiënteerd. Wie geen gebruik maakt van de plastische uitbeelding en inprenting, zou dan slechts één deel van zijn hersenvermogen gebruiken.

III. Basistechnieken

Oppervlakkig gezien is een ‘mind map’ die bij ‘mind mapping’ moet worden gemaakt, een bijzondere rangschikking van begrippen. In het centrum van een grafische weergave staat het “thema”. Uitgaande van het centrum moeten alle mogelijke aspecten van dat “thema” worden weergegeven in de vorm van een boomdiagram: van het centrum gaan hoofdtakken uit, van die hoofdtakken zijtakken enz.

Als we de literatuur over ‘mind mapping’ doornemen, wordt ons duidelijk, dat het een **trance- en doorwaytechniek** [2] is. De basistechnieken van ‘mind mapping’ moeten leiden naar een tranceachtige bewustzijnstoestand die, zoals zo dikwijls in andere contexten, de deur opent tot een andere wereld of werkelijkheid. Dit wordt begrijpelijkerwijs zo niet gezegd, maar op z’n hoogst aangeduid.

Bij het maken van een MM moeten de gebruikers “vrij associëren”, ze moeten het lineaire, rationale, analytische, logisch-systematische denken en nadenken en de “inwendige criticus” uitschakelen. Ze moeten hun gedachten en ideeën “de vrije loop laten”, de stroom van gedachten en ideeën niet verdelen, ordenen, controleren, structureren, disciplineren, ja zelfs niet censureren.

Het grondprincipe luidt: “Eerst associëren, dan structureren”. Het éne woord volgt op het andere, bijv.: transportmiddel > auto > enz. (associatieketen). De ‘mapper’ moet *alles* opschrijven, wat hem te binnen schiet. “Inwendige beelden” komen kennelijk boven en lopen als een film voor het inwendig of geestelijk oog. Die gedachtstroom of film moet, zo mogelijk, niet worden onderbroken. Als hij toch afbreekt, moet men een nieuwe aftakking openen en verder gaan associëren.

VOORBEELD

Creatief schrijven in de Duitse les

Bij het creatieve schrijven moet men zich terugtrekken op een rustige plek, zachte instrumentale muziek laten spelen, zich ontspannen, tot rust komen, de ogen dicht doen, het denken uitschakelen en tenslotte zich op een thema fixeren. Voor het inwendig of geestelijk oog loopt een “film” met razend snelle beelden af die in tekst moet worden omgezet. Daarbij moet de hand losjes op het papier liggen en als vanzelf schrijven. Mocht de inwendige film blijven steken, dan moet men het laatst genoteerde woord telkens herhalen, tot de film voor het inwendig oog verder loopt.

Dit kan als volgt gaan:

“Beton beton grijs grijs zwart zwart zwart donker donker donker treurig treurig zonder bloemen zonder dieren zonder dieren zonder dieren zonder dieren kinderen in scholen scholen bunker bunker nauw nauw militair gevaar gevaar gevaar gevaar alleen onder velen bewaakt bewaak oorlog bloemen bloemen kernafval kern kernafval vervuiling vervuiling verpesting zak over steden zak zak zak hemel hemel hemel auto auto auto auto auto straten geen plaats plaats plaats plaats vele mensen mensen mensen jachtigheid stress stress stress stress”

Automatisch schrijven komt eveneens voor bij het spiritisme en in de heksenliteratuur. De vrije associatie wordt vooral bij heksenrituelen gebruikt als inleiding op trancetoestanden en als aanroeping van de geesten.

Tony Buzan, de vermeende bedenker van ‘mind mapping’, deelt ons mee, dat een geheimzinnige kracht de hand bij het tekenen beweegt: “Als een pauze optreedt, zullen ze waarschijnlijk merken, dat hun potlood of pen doelloos rondzwerft” – als vanzelf, als bewogen door een geesteshand, net zoals bij het creatieve en automatische schrijven van spiritisten en overtuigde heksen die zich door geesten geïnspireerd en geleid wanen.

Met andere woorden: wie het denken uitschakelt en de controle over zijn eigen gedachtstroom opgeeft, zoals ‘mind mapping’ vereist die laat de gedachten en ideeënproducten over aan de controle van een andere, onzichtbare geestelijke macht.

Tegen die achtergrond moet ‘mind mapping’ worden verklaard als een **nieuw soort techniek van mediale inspiratie**. Dit karakter wordt vooral duidelijk bij Müller: “Ga maar ongeremd mappen. Vergaer daarbij alle ideeën en gedachten... Schakel daarbij de inwendige criticus, de realistische linker hersenhelft, uit. Ondersteun je associatief denken, door een prettige sfeer te scheppen en te

‘mappen’ in een omgeving, waar je je prettig voelt, zodat je in een toestand van TRANCE geraakt die de deur opent voor onzichtbare geestelijke machten en die je willen inspireren, leiden en adviseren”.

IV. Beoordeling en kritiek

De volgende vragen over analyse en beoordeling van ‘mind mapping’ ontstaan:

- ‘Mind mapping’ werkt met de techniek van de vrije associatie. Wat is zin en doel van de vrije associatie?
  - De techniek van de vrije associatie opent de deur naar een onbekende (verborgen) kennisbron X. Wat is dat voor een bron die nieuwe, creatieve kennis voortbrengt?
  - Wie of wat controleert de gedachten, de inwendige beeldproductie en de tekenhand tijdens de vrije associatie? Waar komt de beeldenstroom voor het inwendig of geestelijk oog vandaan? Wie of wat is de zender van de “inwendige beelden” of inwendige films?
  - Wie of wat bepaalt de inhoud van een ‘mind map’? Het verstand, het geheugen, de voorkennis, de herinnering, de hersenen, de cortex [3] (Svantesson), de rechter hersenhelft, het onbewuste/onderbewustzijn of een onbekende geestelijke macht X?
  - ‘Mind maps’ hebben een concentrische opbouw. Wat is zin en doel van die bijzondere constructie?
  - Wat is zin en doel van de visualisering van “inwendige beelden”? Wie of wat is de geadresseerde van “inwendige beelden”? De hersenen, de rechter hersenhelft, het onbewuste of onderbewustzijn of een geestelijke macht?
  - ‘Mind mapping’ is een techniek van verbeterde kennisopslag. Van welke geheugens wil de techniek van ‘mind mapping’ gebruik maken? Mentale of transpersonele geheugens?
1. ‘Mind mapping’ heeft een *destructief en contraproductief karakter*, want het doet afbreuk aan de kwaliteit van cognitieve leerprocessen. Dit is aantoonbaar aan de hand van de vraag naar de bron, de soort en kwaliteit van de informatievergarings- en de verwerking.
  2. ‘Mind mapping’ heeft een *anarchistisch karakter*. ‘Mind mapping’ kan en moet het ontwikkelings- en kennisniveau van de westerse wereld (nog verder) helpen dalen en de productieve kracht “ontwikkeling” helpen verwoesten.
  3. ‘Mind mapping’ is een *quasihypnotische praktijk*. Juist in de eerste fase, de fase van vergaring van “kennis”, moet het verstand worden uitgeschakeld en de kennis moet “vrijelijk stromen”. De vraag is alleen vanuit welke bron die kennis stroomt, vanuit mentale of vanuit mediale resp. transpersonele bronnen?
  4. ‘Mind mapping’ is een *spirituele en mediale techniek*, een techniek van mediale inspiratie en transpersonele opslag. Gedachten en handen worden geleid door een onzichtbare geestelijke macht. In een toestand van TRANCE staan de gebruikers open voor ingevingen, ideeën of inspiraties (inwendige beelden en/of stemmen) van transpersonele machten. In die zin is ‘mind mapping’ een techniek net als automatisch tekenen.
  5. ‘Mind mapping’ is *niet ongevaarlijk*. ‘Mind mapping’ kan (en moet ook) de menselijke geest in verwarring brengen, zoals de desbetreffende publicaties indrukwekkend documenteren. De geschriften over ‘mind mapping’ zijn zeer verward.
  6. ‘Mind mapping’ is *onwetenschappelijk*. Het gehele leercomplex is één groot *leugencomplex*. De vermeende grondslagen, de basis en ideeën zijn fout. Fout is de verwijzing naar de “uitkomsten van het hersenonderzoek”, waarbij de auteurs wijselijk steeds de vermeende bron “vergeten”. In geen enkel serieus medisch of anatomisch standaardwerk komen in de rechter hersenhelft lokaal gedefinieerde en begrensde centra voor gevoel, intuïtie, heelheid, visualisering (van inwendige beelden) enz. voor.

7. 'Mind mapping' heeft een *occult karakter*. 'Mind mapping' is in strijd met het christelijk geloof en gaat tegen Gods Woord in. De technieken van 'mind mapping' komen uit buiten-christelijke godsdiensten of quasi-godsdiensten (magie, heksenkunst). Vanuit christelijk-bijbels gezichtspunt gaat door TRANCE de deur open naar het rijk van de machten van de duisternis die klaarblijkelijk op vragen of visualiseringen kunnen antwoorden met "inwendige beelden". Gelovige christenen hebben geen (inwendige) BEELDEN nodig, maar ze laten zich inspireren door het WOORD en Gods Geest en niet door "andere goden" waarmee in de toestand van TRANCE contact kan worden opgenomen door middel van "inwendige beelden". De techniek van visualisering kent de Heilige Schrift niet; die techniek is van heidense oorsprong.. Daarom verbiedt de bijbel het zoeken van visioenen (vision quest) en van "inwendige beelden": "In den beginne was het WOORD" en "Gij zult u geen beeld maken..." van onzichtbare werelden en machten (2^e gebod), staat er geschreven.
8. 'Mind mapping' is juridisch twijfelachtig. De techniek van 'mind mapping' kan en moet het verstand uitschakelen, maar in het onderwijs behoort het verstand gebruikt te worden. 'Mind mapping' kan (en moet) de gebruikers in een toestand van (lichte) TRANCE brengen.

V. Aanbeveling

De techniek van 'mind mapping' moet nooit worden geleerd of toegepast; 'mind mapping' kan niet worden aanbevolen, in geen enkel verband.

Ga nooit de vrije associatie oefenen. Ga nooit het denken en nadenken uitschakelen en neem nooit een passieve geesteshouding aan. Verlies nooit de zelfbeheersing of zelfcontrole, vooral de controle over je gedachten, je gevoelens en je schrijfhand. Laat die controle nooit over aan een andere, vreemde macht of kracht, die je gedachten en handen controleert.

Als je ideeën wilt vergaren over een thema, pak dan een kladblok, schrijf de gedachten die je te binnen schieten op een blaadje. Formuleer een hypothese die je wilt natrekken. Besteed de meeste tijd aan de structuur en volgorde van je argumenten die helpen de hypothese te bevestigen of te verwerpen. Vernietig briefjes die niet bij het thema passen. Volg niet de raad van de 'mind mappers' op. Ga de briefjes ordenen van links boven naar rechts onder. Ga daarna voor je pc zitten en tik de tekst in. Nieuwe gedachten kun je met 'Word' steeds toevoegen, daar heb je geen 'mind map' voor nodig.

Prof. dr. R. Franzke

www.faith-center-Hannover.de

Bovenstaand artikel is ontstaan uit een uitgebreid document waarin literatuurverwijzingen staan en dat bij het kantoor van B & O eveneens verkrijgbaar is (zie de webshop).

---

[1] Transpersoneel is gericht op het transcendente (geestelijke,bovennatuurlijke).

[2] Een doorwaytechniek is een techniek die toegang geeft tot een andere wereld of realiteit, zoals bijvoorbeeld de binnenste cirkel van een mandala een doorway is.

[3] cortex cerebri= schors van de grote hersenen en cortex cerebelli= schors van de kleine hersenen